

DECIZIE

27 martie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Ion Malanciuc

Diana Stănilă

examinând recursul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Davidaș”,
în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă
de Societatea cu Răspundere Limitată „Davidaș” împotriva Serviciului Fiscal de Stat
cu privire la anularea actelor administrative,

împotriva încheierii din 28 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care
s-a declarat inadmisibil apelul depus de Societatea cu Răspundere Limitată
„Davidaș” împotriva hotărârii din 28 iunie 2023 a Judecătoriei Chișinău,
sediul Râșcani,

c o n s t a ț ă :

La 11 august 2022 Societatea cu Răspundere Limitată „Davidaș” (în continuare
SRL „Davidaș”) a depus cerere de chemare în judecată, completată la
15 februarie 2023 și 09 iunie 2023 împotriva Serviciului Fiscal de Stat, prin care a
solicitat anularea deciziei nr.754/135 din 30 iunie 2022 (f.d.4-5, 79, 93).

Prin hotărârea din 28 iunie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani s-a
respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Davidaș”
(f.d.102, 107-114).

La 18 decembrie 2023, SRL „Davidaș” a depus apel împotriva hotărârii din
28 iunie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, solicitând anularea acesteia
(f.d.118-121).

Prin încheierea din 28 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a declarat
inadmisibil apelul depus de SRL „Davidaș” împotriva hotărârii din 28 iunie 2023 a
Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, din motiv că apelul a fost depus după
expirarea termenului stabilit la art.232 alin. (1) din Codul administrativ, iar apelanta
nu a solicitat repunerea în termen (f.d.135-136).

La 12 ianuarie 2024, SRL „Davidaș”, a depus cerere de recurs împotriva
încheierii din 28 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând repunerea în
termenul de atac, anularea acesteia cu remiterea cauzei spre rejudecare instanței de
apel (f.d.139-140).

În susținerea recursului, recurenta a indicat că consideră încheierea contestată arbitrară, neîntemeiată și pasibilă de a fi casată, deoarece instanța de apel eronat a apreciat probele anexate la materialele cauzei. Or, despre existența hotărârii primei instanțe nu a știut, astfel că a contestat-o imediat după ce i-a fost expediată, prin intermediul oficiului poștal.

Subsecvent, invocând dispozițiile art.218 din Codul administrativ, recurenta a menționat că instanța de fond, urma să dea dovadă de diligența corespunzătoare și să comunice participanților la proces despre soluția adoptată cu remiterea în adresa acestora a copieii de pe hotărâre, fapt ce nu a avut loc, deși s-a adresat de 4 ori în acest sens.

De asemenea, făcând referire la art. 4, 5, 15 și 116 din Codul de procedură civilă, recurenta a reiterat că instanța nu i-a remis copia hotărârii în termenul legal, astfel nu a cunoscut și nici nu putea să cunoască despre hotărârea instanței.

Așadar, având în vedere cele enunțate, SRL „Davidaș” a conchis că instanța de apel urma să-i admită cererea pentru a nu-i îngreși dreptul la un proces echitabil, prevăzut și de CEDO, iar repunerea în termen este justificată.

De altfel, recurenta a enunțat că instanțele ierarhic inferioare nu au luat în considerare faptul ca calculul efectuat de Serviciul Fiscal de Stat nu-i altceva decât un calcul virtual, deoarece facturile la marfa livrată de 3.674m³ de beton au fost scrise în a doua jumătate a lunii aprilie 2022, la propunerea reprezentanților Serviciului Fiscal de Stat, însă ea nu le poate lua la evidență, deoarece SRL „OHL Z.S. MO” și SRL „BIGSTROM” nu i-au scris facturi pe cimentul (scutit de TVA și pietriș) livrat.

Prin referința depusă la 09 februarie 2024 Serviciul Fiscal de Stat a solicitat respingerea recursului depus de SRL „Davidaș” și menținerea încheierii instanței de apel și a hotărârii primei instanțe.

Conform art. 242 din Codul administrativ, Recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Încheierea recurată a fost pronunțată la 28 decembrie 2023 și recepționată, prin intermediul oficiului poștal de către SRL „Davidaș” la 05 ianuarie 2024, fapt confirmat prin avizul de recepție, anexat la dosar (f.d.138).

Prin urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de SRL „Davidaș” la 12 ianuarie 2024, este în termen.

Conform art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Studiind materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, din următoarele motive.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Din materialele cauzei rezultă că, prin hotărârea din 28 iunie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Davidaș” (f.d.102, 107-114).

La 18 decembrie 2023, SRL „Davidaș” a depus apel împotriva hotărârii din 28 iunie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, solicitând anularea acesteia (f.d.118-121).

Prin încheierea din 28 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a declarat inadmisibil apelul depus de SRL „Davidaș” împotriva hotărârii din 28 iunie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, din motiv că apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art.232 alin. (1) din Codul administrativ, iar apelanta nu a solicitat repunerea în termen (f.d.135-136).

Totodată, s-a stabilit că pentru a dispune astfel, instanța de apel a constatat că apelanta nu a depus apelul conform dispozițiilor art.232 alin.(1) din Codul administrativ.

Conform art. 236 alin. (1) și (2) lit. d) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs.

Apelul se declară inadmisibil în special când: apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art.232 alin.(1).

Potrivit art. 232 alin.(1) din Codul administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel.

Actele cauzei denotă că dispozitivul hotărârii a fost pronunțat de către Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani la data de 28 iunie 2023 (f.d.102).

Astfel, termenul de depunere a apelului a început să curgă de la data de 29 iunie 2023, ziua imediat următoare datei pronunțării dispozitivului hotărârii contestate și a expirat la data de 28 iulie 2023.

Însă, cererea de apel împotriva hotărârii din 28 iunie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, a fost depusă de SRL „Davidaș” la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani la data de 18 decembrie 2023, adică peste termenul de 30 de zile prevăzut de lege.

Prin urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că apelul a fost depus de către SRL „Davidaș” împotriva hotărârii din 28 iunie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani în afara termenului stabilit de lege.

Argumentele recurente că nu a știut despre existența hotărârii primei instanțe, astfel că a contestat-o imediat după ce i-a fost expediată, prin intermediul oficiului poștal, instanța de recurs le cataloghează ca nefondate și pur declarative.

Or, reieșind din materialele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani a înștiințat SRL „Davidaș” despre ședințele de judecată stabilite pentru 16 februarie 2023, ora 11:40; 14 iunie 2023, ora 11:40 și 28 iunie 2023, ora 10:40, fapte confirmate prin citațiile expediate în adresa acesteia și avizele de recepție a acestora, precum și înștiințările semnate de participanții la proces, anexate la dosar (f.d.69-72, 92, 98), reprezentantul acesteia fiind prezent și participând la ședințele respective, la

28 iunie 2023, a primit, sub semnătură, copia dispozitivului hotărârii din aceeași dată, fapt ce se atestă prin recipisa semnată și anexată la actele cauzei (f.d.103).

Mai mult, la 03 iulie 2023, SRL „Davidaș” a depus cerere, prin care a solicitat eliberarea hotărârii motivate din 28 iunie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.106).

De altfel, din considerentele enunțate, instanța de recurs cataloghează ca fiind nefondat și pur declarativ argumentul recurenteii precum că instanța de fond, nu a comunicat participanților la proces soluția adoptată și expediat în adresa acestora a copiei de pe hotărâre, deși s-a adresat de 4 ori în acest sens.

Totodată, instanța de recurs respinge ca neîntemeiat argumentul SRL „Davidaș” că instanța de judecată nu i-a remis copia hotărârii în termenul legal, astfel nu a cunoscut și nici nu puteau să cunoască despre hotărârea instanței, respectiv instanța de apel urma să-i admită cererea pentru a nu-i îngrădi dreptul la un proces echitabil, prevăzut și de CEDO, iar repunerea în termen este justificată.

În argumentarea concluziei enunțate, instanța de recurs precizează că conform art. 226 alin. (2) din Codul administrativ, hotărârile în fond se motivează în scris în termen de 45 de zile lucrătoare de la înregistrarea cererii de apel sau de recurs depuse în termen sau în termen de 45 de zile lucrătoare de la depunerea unei cereri de motivare a hotărârii. Cererea de motivare a hotărârii se depune în termenul de decădere de 15 zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii. Potrivit art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Iar, conform alin. (2) al articolului nominalizat, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Așadar, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că SRL „Davidaș”, fiind în dezacord cu hotărârea primei instanțe, urma ca în termen de 30 de zile de la pronunțarea acesteia să depună apel, iar ulterior, după notificarea de către instanța de fond a hotărârii motivate să prezinte și motivarea apelului. Or, prevederile legale nu precizează că participanții la proces urmează să depună apelul, doar ulterior notificării hotărârii motivate.

La caz, însă, SRL „Davidaș” a depus la 03 iulie 2023 doar cererea de motivare a hotărârii, nu și apel împotriva hotărârii din 28 iunie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani. Iar la 18 decembrie 2023, după recepționarea la 27 noiembrie 2023 a hotărârii motivate din 28 iunie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, contrar dispozițiilor art. 232 alin. (1) din Codul administrativ a depus apel împreună cu motivarea apelului împotriva acesteia.

În corespundere cu art. 237 alin.(1) din Codul administrativ, prevederile art.65 alin.(1)–(3) și (5) se aplică corespunzător pentru repunerea în termenul de apel și în termenul de prezentare a motivării apelului.

Conform art.65 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpa unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului.

Cererea de repunere în termen se depune în termen de 15 zile de la înlăturarea impedimentului. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

După cum a constatat și Curtea de Apel Chișinău în încheierea contestată, SRL „Davidaș” nu a depus prin prisma art. 237 alin. (1) și art. 65 din Codul administrativ, cerere cu privire la repunerea în termenul de apel și în termenul de prezentare a motivării apelului.

Respectiv, în condițiile în care SRL „Davidaș” nu a solicitat repunerea în termenul de apel, argumentele sale precum că a fost în imposibilitate de a îndeplini acțiunile procesuale necesare în termenul stabilit de legiuitor, sunt irelevante, or, acestea nu pot fi reținute de instanța de judecată la adoptarea hotărârii.

Subsidiar, reieșind din dispozițiile art. 65 din Codul administrativ și având în vedere cele constatate, instanța de recurs cataloghează ca nefondată solicitarea SRL „Davidaș” privind repunerea în termenul de apel și de prezentare a motivării apelului cu expedierea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău.

De altfel, materialele cauzei nu atestă probe, care ar confirma cele menționate de SRL „Davidaș”, fapt ce denotă caracterul pur declarativ a acestor argumente.

Or, prima instanță a creat condițiile necesare prevăzute atât de legislația națională, cât și de cea internațională, asigurându-i SRL „Davidaș” posibilitatea de a-și valorifica efectiv drepturile sale procesuale.

Astfel, SRL „Davidaș” de la 28 iunie 2023, dată la care a fost pronunțat dispozitivul hotărârii primei instanțe și până la 28 iulie 2023, ziua în care a expirat termenul legal de 30 de zile pentru depunerea apelului, a dispus de un termen suficient pentru a întreprinde toate măsurile necesare în vederea depunerii apelului în termen. Însă, a depus apelul împotriva hotărârii primei instanțe abia la 18 decembrie 2023, mult prea târziu.

Conform art. 24 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Participantul care își exercită drepturile procesuale în mod abuziv și nu își îndeplinește obligațiile procesuale cu bună-credință răspunde potrivit legii pentru prejudiciile materiale și morale cauzate.

Contrar acestor prevederi legale, SRL „Davidaș” nu a depus diligența necesară în vederea exercitării căii de atac în termen.

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră neîntemeiat și argumentul recurenteii precum că prin declararea inadmisibilă a apelului i se îngrădește dreptul la un proces echitabil, or, ultima nu a dat dovadă de diligență și bună credință în realizarea drepturilor sale, ca ulterior să invoce încălcarea dreptului la un proces echitabil, garantat de art. 6 § 1 CEDO, în condițiile când personal nu și-a realizat drepturile garantate de legislația în vigoare.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauzele Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

Tot aici, instanța de recurs accentuează că conform legislației în vigoare, sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești,

ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Așadar, soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată, este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului, având în vedere obligația părților privind exercitarea drepturilor procedurale cu bună credință și în termen.

În asemenea circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că, instanța de apel just a declarat inadmisibil apelul depus de SRL „Davidaș” împotriva hotărârii din 28 iunie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de SRL „Davidaș” sunt neîntemeiate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul depus de SRL „Davidaș” împotriva încheierii din 28 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Davidaș”.

Se menține încheierea din 28 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Davidaș” împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la anularea actelor administrative.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă